

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

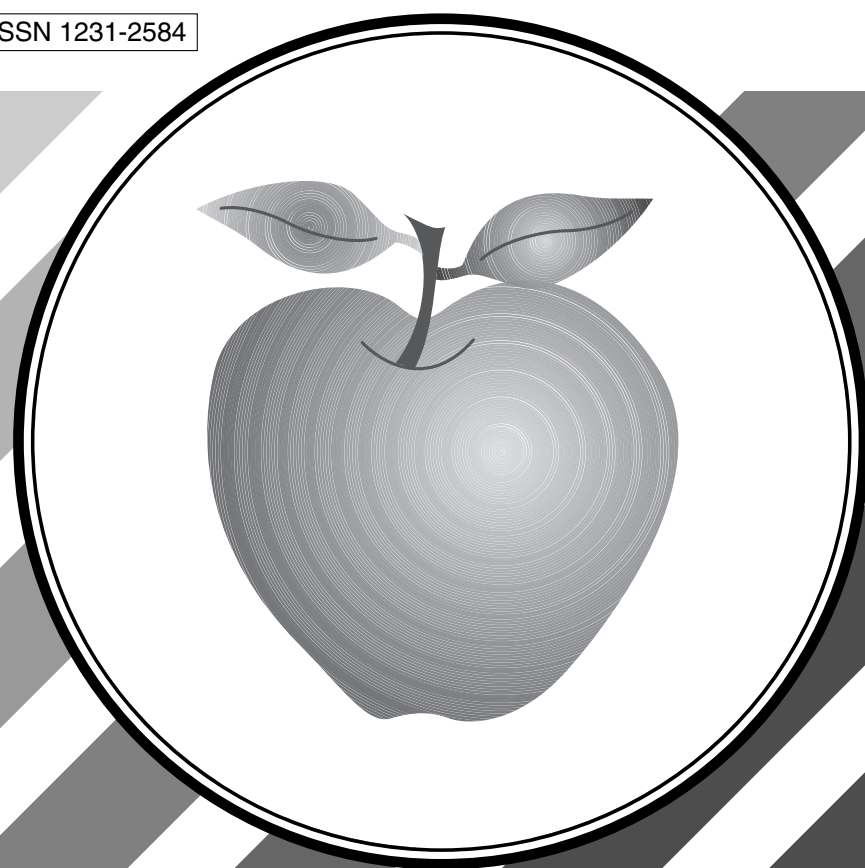
MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
28

RYNEK OWOCÓW I WARZYW

stan i perspektywy

ISSN 1231-2584

**ANALIZY
RYNKOWE**

CZERWIEC 2006

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Owoce
 1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
 2. Rynek w Polsce
 - 2.1. Produkcja – *J. Świetlik*
 - 2.2. Przetwórstwo – *B. Nosecka, I. Szczepaniak*
 - 2.3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 - 2.4. Popyt – *I. Strojewska*
- III. Warzywa
 1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
 2. Rynek w Polsce
 - 2.1. Produkcja – *T. Smoleński, G. Stępka*
 - 2.2. Przetwórstwo – *B. Nosecka*
 - 2.3. Handel zagraniczny – *A. Bugała*
 - 2.4. Popyt – *I. Strojewska*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – dr Bożena Nosecka, tel.: (0·prefiks·22) 50-54-553

AUTORZY:

dr Bożena Nosecka   • Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-553 <p>mgr Anna Bugała</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-440 <p>mgr inż. Janusz Mierwiński</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-478 <p>mgr inż. Tomasz Smoleński</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-433 | <p>mgr inż. Grażyna Stępka</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-433 <p>mgr inż. Irena Strojewska</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-528 <p>mgr Iwona Szczepaniak</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770 <p>mgr inż. Jan Świetlik</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-470 |
|--|---|

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 13.06.2006 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w listopadzie 2006 r.

REASUMPCJA

W sezonie 2005/06 produkcja owoców i warzyw, a także ich przetworów była w UE (podobnie jak w wielu krajach liczących się w produkcji i eksporcie w świecie) niższa niż w sezonie poprzednim. Konsekwencją był wzrost cen większości produktów ogrodnictwa zarówno na rynku światowym, jak i unijnym. W Polsce, podobnie jak w większości krajów europejskich, zbiory owoców i warzyw były w 2005 r. mniejsze niż w 2004 r. Najbardziej obniżyły się zbiory gruszek (o 32%), wiśni i śliwek (o 31%) oraz jabłek i cebuli (o 18%). Wyższa była tylko produkcja malin, pomidorów gruntowych oraz ogórków (zarówno uprawianych w gruncie jak i pod osłonami).

W 2005/06 r. obniżyła się produkcja wszystkich (poza dzemami i owocami w puszkach) przetworów owocowych, a najbardziej spadła produkcja zagęszczonego soku jabłkowego. Niewielki spadek zbiorów i duże zapotrzebowanie na zagranicznych rynkach zbytu zadecydowały o utrzymaniu tendencji wzrostowej w produkcji większości przetworów warzywnych. Niższa w porównaniu z 2004/05 r. była jedynie produkcja warzywnych konserw (głównie konserwowanych warzyw strączkowych) oraz kapusty kwaszonej. Produkcja soków pitnych, nektarów i napojów owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się o 3% do 1210 mln ton.

Spadek zbiorów spowodował obniżenie rozmiarów eksportu niemal wszystkich gatunków owoców i warzyw świeżych. Wyższy niż w 2004/05 r. był tylko eksport pomidorów, ogórków i kalafiorów. Zmniejszył się eksport wszystkich grup przetworów owocowych (wyższa była tylko zagraniczna sprzedaż owoców w puszkach – głównie produkowanych z owoców południowych). Spośród przetworów warzywnych obniżył się jedynie eksport warzywnych konserw i kwaszonej kapusty. Ceny eksportowe większości owoców, warzyw i ich przetworów były wyższe niż 2004/05 r., a najbardziej (z 0,75 do 1,1 EUR/kg) zwiększyły się ceny zagęszczonego soku jabłkowego. Średnie ceny mrożonych owoców wzrosły z 0,75 do 0,90 EUR/kg, a mrożonych warzyw z 0,40 do 0,42 EUR/kg. Z powodu wyższych cen wpływy z eksportu zagęszczonego soków owocowych i owoców mrożonych były wyższe niż w 2004/05 r. Niższa w 2005/06 r. była wartość eksportu dzemów, wszystkich owoców świe-

żych, a spośród produktów warzywnictwa – warzywnych konserw i świeżej papryki. Łączne wpływy z eksportu owoców, warzyw i ich przetworów wyniosły 1217 mln EUR, wobec 1122 mln EUR w 2004/05 r.

W 2005/06 r. zwiększyły się rozmiary importu większości owoców, warzyw i ich przetworów. Mniejszy był tylko wolumen przywozu bananów, pomarańcz, mandarynek, owoców kiwi, arbuźów, a także czosnku, konserwowej kukurydzy i przetworów z oliwek. Spadła jedynie wartość przywozu bananów, owoców kiwi oraz cytryn i pomidorów (których ceny były niższe niż w 2004/05 r.). Łączna wartość importu owoców, warzyw i ich przetworów wyniosła 1114 mln EUR i była wyższa w porównaniu z sezonem poprzednim o 128 mln EUR. Dodatkowo saldo obrotów wyniosło 103 mln EUR, wobec 136 mln EUR w 2004/05 r. Dodatkowo saldo obrotów z krajami rozszerzonej UE w 2005 r. wyniosło 329,5 mln EUR i było większe niż w roku poprzednim o 39,8 mln EUR. Dodatkowo handel z krajami WNP zwiększył się ze 147,6 do 166,8 mln EUR, a ujemne saldo obrotów z pozostałymi krajami trzecimi pogłębiło się o 142,9 mln EUR do 407,2 mln EUR.

W wyniku mniejszych zbiorów oraz dużego zapotrzebowania na polskie świeże i przetworzone produkty ogrodnictwa na rynkach zagranicznych, zwiększyły się ceny skupu większości owoców i warzyw. Potaniały w skupie jedynie truskawki, porzeczki czarne, agrest i ogórki. Opłacalna była produkcja wszystkich warzyw (poza ogórkami). Niższe od kosztów produkcji były ceny owoców jagodowych – przede wszystkim truskawek.

Mimo wyższych cen skupu nie zmieniły się znacznie marże realizowane przez zakłady przetwórcze. Zwiększyły się one tylko w przetwórstwie truskawek oraz porzeczek czerwonych i agrestu, a obniżyły się w produkcji pitnych soków jabłkowych i produkowanych z owoców cytrusowych. Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłu owocowo-warzywnego były lepsze niż w 2004/05 r. i najlepsze od początku obecnej dekady.

W 2005/06 r. średnie ceny detaliczne owoców, warzyw i ich przetworów wzrosły bardziej niż ceny wielu pozostałych

grup żywności. Konsekwencją podrożenia produktów ogrodnictwa był spadek ich konsumpcji. Szacuje się, że spożycie owoców i ich przetworów obniżyło się w gospodarstwach domowych o ok. 5% do ok. 45 kg na osobę, a konsumpcja produktów warzywnictwa zmniejszyła się z 67 do 65 kg na osobę.

W 2006 r. zbiory owoców wynieść mogą 3,4 mln ton, co oznacza wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim o 16%. Niższa będzie tylko produkcja truskawek (głównie w wyniku ograniczenia powierzchni upraw), gruszek, malin oraz brzoskwiń. Powierzchnia uprawy wszystkich warzyw (poza ogórkami) jest znacznie większa niż w 2005 r. W sytuacji korzystnych warunków meteorologicznych do ich uprawy, zbiory przekraczać mogą wysoki poziom z ubiegłego roku.

W 2006/07 r. utrzyma się tendencja wzrostowa w produkcji przetworów warzywnych i w eksporcie produktów warzywnictwa. Do wysokiego poziomu z 2004/05 r. powróci produkcja i w eksporcie zagęszczonego soku jabłkowego i owoców mrożonych. Wyższy niż w sezonie 2005/06 będzie eksport wszystkich (poza gruszkami) owoców świeżych i chłodzonych. Ceny eksportowe większości owoców, warzyw i ich przetworów, z powodu wyższej podaży po tegorocznych zbiorach, będą niższe niż w 2005/06, co oznacza, że wzrost wpływów z eksportu może być mniejszy niż rozmiarów sprzedaży. W 2006/07 r. wyższy niż w sezonie poprzednim będzie import owoców, warzyw i ich przetworów (spadnie tylko przywóz produktów strefy umiarkowanej). Ceny w imporcie większości produktów będą niższe z powodu spodziewanego wzrostu produkcji w krajach rozszerzonej UE, a także w liczących się światowych centrach produkcji. Przewiduje się, że w 2006/07 r. eksport zwiększy się bardziej niż import, a dodatkowo saldo obrotów wzrośnie ze 103 do 150 mln EUR.

Z powodu spodziewanego spadku cen skupu obniży się opłacalność produkcji większości owoców i warzyw. Podobnie jak w 2005/06 r. nieopłacalna będzie produkcja owoców jagodowych. Dotyczyć to też będzie truskawek, mimo wzrostu cen skupu tych owoców z 1,2 do ok. 1,8–2 zł/kg. Niższe będą ceny detaliczne produktów ogrodnictwa, co spowoduje wzrost ich spożycia.

SUMMARY

The production of fruits and vegetables and their preparations in the 2005/06 season was in the EU lower than in the previous season as it was also the case in other major producing and exporting countries in the world. In consequence the prices of horticultural products on the EU market as well as on the world markets increased. Similarly to majority of the EU countries the production of fruits and vegetables in Poland in 2005 declined. The largest decline concerned the production of pears (by 32%), cherries and plums (by 31%), apples and onions (by 18%). An increase in production was reported only in the case of raspberries, ground tomatoes and cucumbers.

In the 2005/06 season the production of all fruit preparations (except of jams and canned fruits) declined, in particular the production of concentrated apple juice. A slight decline in crop and strong demand on foreign markets fuelled the increase in the prices of vegetable preparations. Comparing to the 2004/05 season the production of all these products increased (except of canned legumes and sauerkraut). The production of table fruit juices, nectars and other drinks increased by 3% to 1210 million tons.

Lower crops resulted in a decline in exports of majority of fresh fruits and vegetables. The increase was observed only in the case of tomatoes, cucumbers and cauliflowers. The exports of fruit preparations also declined (except of canned fruits). Regarding vegetable preparations a decline was observed only in exports of sauerkraut and canned vegetables. Most of the export prices were higher than in 2004/05. The highest increase concerned the prices of apple concentrate (from EUR 0,75 to 1,10 per kg). Reflecting higher prices the revenue on exports of condensed fruit juices and frozen vegetables were higher than in 2004/05. In the 2005/06 season the revenue on exports of such products as jams, fresh fruits, canned vegetables and fresh pepper declined. Total export revenue amounted to EUR 1217

million versus EUR 1122 million in 2004/05.

In the 2005/06 season the volume of imports of fruits and vegetables and their preparations increased in most cases. A decline was observed in imports of bananas, oranges, mandarins, kiwi, water melons, garlic, preserved maize, and olive preparations. The expenditure on imports declined only in the case of bananas, kiwi, lemons and tomatoes which prices were lower than in 2004/05. Total expenditure on imports of these products amounted to EUR 1114 million, which was EUR 128 million up on 2004/05. The positive balance of trade totalled EUR 103 million versus EUR 136 million previously. The positive balance of trade with EU totalled EUR 329,5 million and was EUR 39,8 million up on the previous year. In the case of CIS the positive balance of trade increased from EUR 147,6 million to EUR 166,8 million. Contrary to that the negative balance of trade with remaining third countries deteriorated by EUR 142,9 million to EUR 407,2 million.

Lower crops and strong demand for fresh and processed horticultural products from Poland was transferred in the growth of the producer prices. A decline was observed only in the case of strawberries, black currant, gooseberry and cucumbers. The production of all vegetables (except of cucumbers) was profitable. Regarding fruit production only the prices of berry crops (mainly strawberries) did not assure profitability.

Despite higher prices paid to producers there was no major changes in the level of margins generated by the processors. There was some increase of the margins in the processing of strawberries, red currant and gooseberries while a decline of the margins was observed in the case of apple juice and tropical fruit juices production.

In the 2005/06 season average retail prices of fruits, vegetables and their preparations grew at a higher rate than retail prices of many other food products. In consequence of that a decline in their consumption was observed.

Per capita consumption of fruits and fruit preparations is estimated 5% down at 45 kg and per capita consumption of vegetables and vegetables preparations declined from 67 to 65 kg.

Fruit crops in 2006 are estimated at 3,4 million ton, which would be 16% up on 2005. Lower crops are expected only in the case of strawberries (due to reduction in area), pears, raspberries and peaches. The area of vegetable production (except of cucumbers) significantly exceeds the last year's level. Assuming favourable weather conditions vegetable crops are likely to exceed high level observed in 2005.

In the 2006/07 season upward tendency in the production and exports of vegetable preparations is likely to remain. The production and exports of concentrated apple juice and frozen fruits is expected to recover to a high level observed in 2004/05. The exports of fresh and chilled fruits (except of pears) is to increase. Reflecting growing supply after the harvest export prices in most cases are expected lower than in the 2005/06. Therefore the increase in export revenue would be lower than the increase in the volume of exports. In 2006/07 the imports of fruits, vegetables and their preparations is forecast to increase (except of the fruits grown in northern hemisphere). Import prices would mostly be lower than in the previous season because of expected rise in output in EU-25 and other major producing regions in the world. In the 2006/07 season the growth rate of exports would exceed the growth rate of imports and the positive balance of trade is expected to increase from EUR 103 million to EUR 150 million.

Taking into account anticipated decline in producer prices the profitability of fruit and vegetable production will decline. Similarly to the 2005/06 season the prices of berry crops would not assure the profitability of their production. Despite expected rise in the prices paid to producers from 1,2 to about 1,8–2,0 zł per kg it would also be the case of strawberries. Lower prices at the retail level would trigger the increase of the consumption.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

2. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (30) • wrzesień 2006,
3. Rynek pasz (20) • październik 2006,
4. Rynek mięsa (31) • październik 2006,
5. Rynek drobiu i jaj (30) • październik 2006,
6. Rynek mleka (31) • październik 2006,
7. Rynek zbóż (31) • październik 2006,
8. Rynek ziemniaka (30) • listopad 2006,
9. Rynek rzepaku (30) • listopad 2006,
1. Rynek owoców i warzyw (29) • listopad 2006,
10. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (24) • grudzień 2006,
11. Popyt na żywność (7) • grudzień 2006,
12. Rynek cukru (30) • grudzień 2006,
13. Rynek ryb (6) • grudzień 2006,
14. Rynek ziemi rolniczej (9) • grudzień 2006.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2006 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-685, faks: 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
